

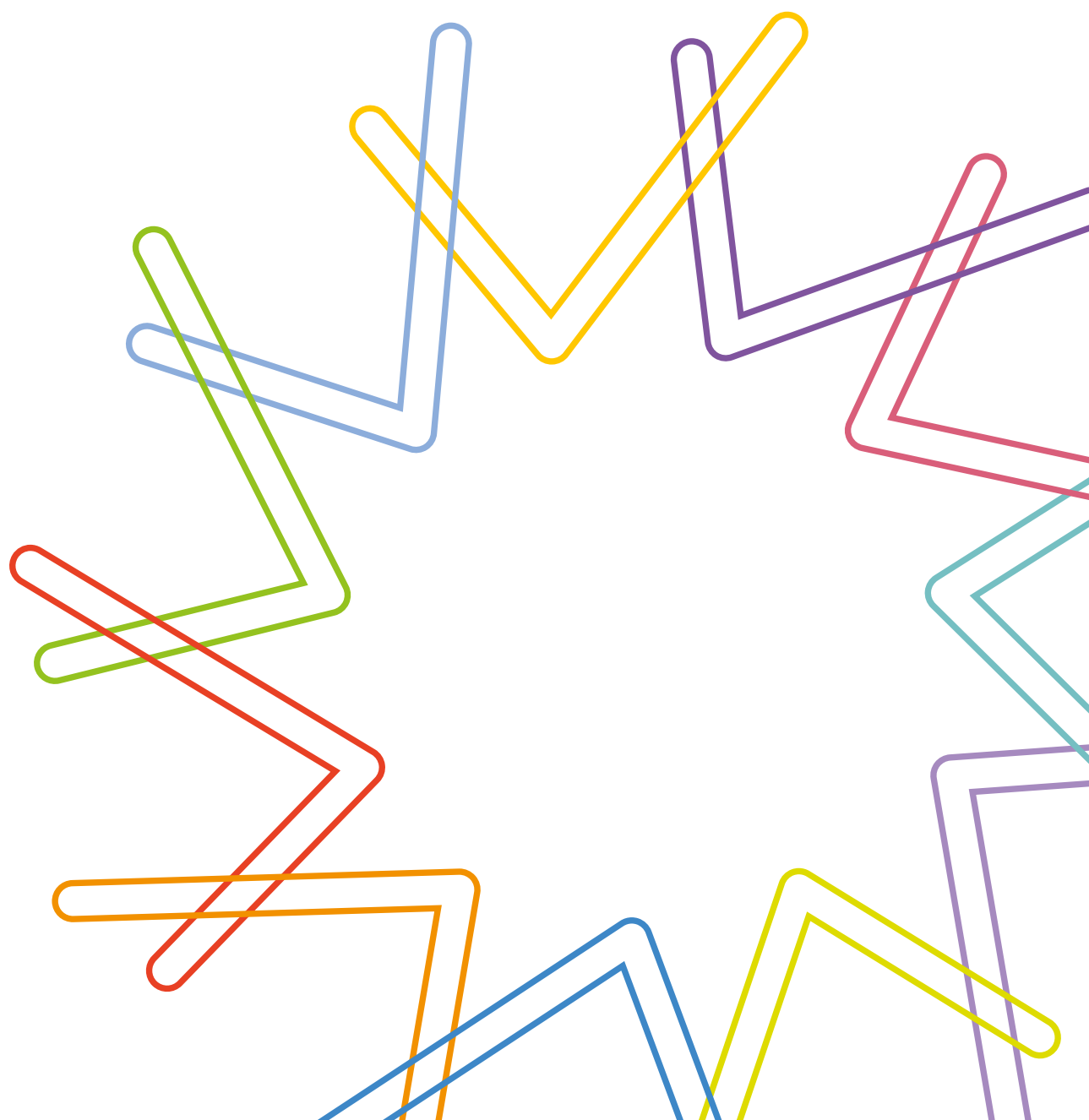

OECD's **RETNINGSLINJER** FOR
MULTINATIONALE VIRKSOMHEDER

DANMARKS KONTAKTPUNKT FOR
ANSVARLIG VIRKSOMHEDSADFÆRD

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

ÅRSBERETNING 2019

ÅRSBERETNING

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

2019

Udgivet af:

Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd
(NCP Danmark)

Kontakt os:

post@virksomhedsadfaerd.dk

Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd

Langelinie Allé 17

2100 København Ø

www.virksomhedsadfaerd.dk

[LinkedIn](#)

Forord ved formanden

Linda Nielsen

Mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd er det danske nationale kontaktpunkt for OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder (OECD's Retningslinjer). Institutionen har til opgave at informere om OECD's Retningslinjer og behandle klager over mulige krænkelse af dem.

I 2019 blev det besluttet, at Mægling- og klageinstitutionen, der tidligere blev forkortet "MKI" for fremtiden skal gå under sin internationale forkortelse, NCP Danmark, også i dansk sammenhæng. Forkortelsen "NCP" udspringer af "National Contact Point", som er OECD's navn for implementeringsmekanismen i OECD's Retningslinjer. Afledt af et ønske om at udbrede kendskabet til institutionen, vil NCP Danmark i tillæg hertil få en ny visuel identitet, herunder en ny hjemmeside i 2020.

NCP Danmark har i 2019 afholdt en række arrangementer om OECD's Retningslinjer og institutionens klagebehandling. Vi er glade for at se, at antallet af deltagere vokser markant til vores arrangementer. 2019 har været et år, hvor vi har fokuseret på at øge institutionens synlighed blandt vores interessenter. Som en del af dette fokus, har NCP Danmark konkluderet, at tiden var moden til en tilstedeværelse på de sociale medier. Det blev derfor besluttet at oprette en LinkedIn profil, hvor

vi bl.a. opdaterer om NCP Danmarks virke samt om vores søsterinstitutioners arbejde i andre dele af verden. Jeg vil opfordre alle til at gå ind og følge NCP Danmark på LinkedIn.

For mit vedkommende, har 2019 været fyldt med en række nationale og internationale begivenheder, hvor jeg, som formand for NCP Danmark, har deltaget og repræsenteret institutionen. Vi oplever til stadighed interesse for at høre mere om NCP Danmarks arbejde generelt, vores unikke kompetence til at tage sager op af egen drift samt føre sager vedrørende offentlige myndigheder og institutioner. Dette har jeg bl.a. haft mulighed for at fortælle om til konferencer i OECD og til et regionalt møde om menneskerettigheder og erhverv i Santiago, Chile.

Vidensopbygning og erfaringsudveksling på tværs af NCP'er er højt prioriteret af NCP Danmark. Derfor deltager også de øvrige medlemmer i kurser og konferencer i udlandet. Du kan læse mere om vores aktiviteter og deltagelse i internationale møder på side 10-13.

På vegne af institutionen

Linda Nielsen, formand

Medlemmer

Linda Nielsen
Formand

Professor, dr.Jur.
Københavns
Universitet

Thomas Trier Hansen
Sagkyndigt medlem

jurist med
speciale i bl.a.
menneskerettigheder
og CSR, Human Rights
Manager i FIFA World
Cup Qatar 2022

Karin Buhmann
Medlem

Professor (mso),
dr. scient. adm. og
PhD, ansat ved CBS,
indstillet af 92-gruppen

Kim Haggren
Medlem

Underdirektør for
erhvervsjura og CSR i
DI, indstillet af DI

Maria Bjerre
Medlem

Konsulent i FH,
indstillet af FH

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd har til formål at behandle sager, hvor OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder kan være overtrådt. Institutionen kan behandle klager over organisationer, private virksomheder, danske offentlige virksomheder og danske statslige eller regionale myndigheder. Derudover har institutionen til opgave at udbrede kendskabet til OECD's Retningslinjer.

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd er det danske kontaktpunkt for OECD's Retningslinjer (herefter "NCP Danmark"). Retningslinjerne forpligter de lande, der har tilsluttet sig til at oprette nationale kontaktpunkter.

Klager, der rejses i NCP Danmark, omhandler typisk problemstillinger, der ikke findes enkle løsninger på. For det første er der ofte tale om krænkelse, der foregår uden for Danmarks grænser. For det andet kan der være tale om forhold, for eksempel blandt leverandører, som den enkelte virksomhed kan have svært ved at påvirke direkte.

OECD's Retningslinjer skaber et vigtigt grundlag for, at berørte parter kan løse konflikter på en tilfredsstillende måde.

NCP Danmark består af en formand og, et sagkyndigt medlem, og tre organisationsrepræsentanter.

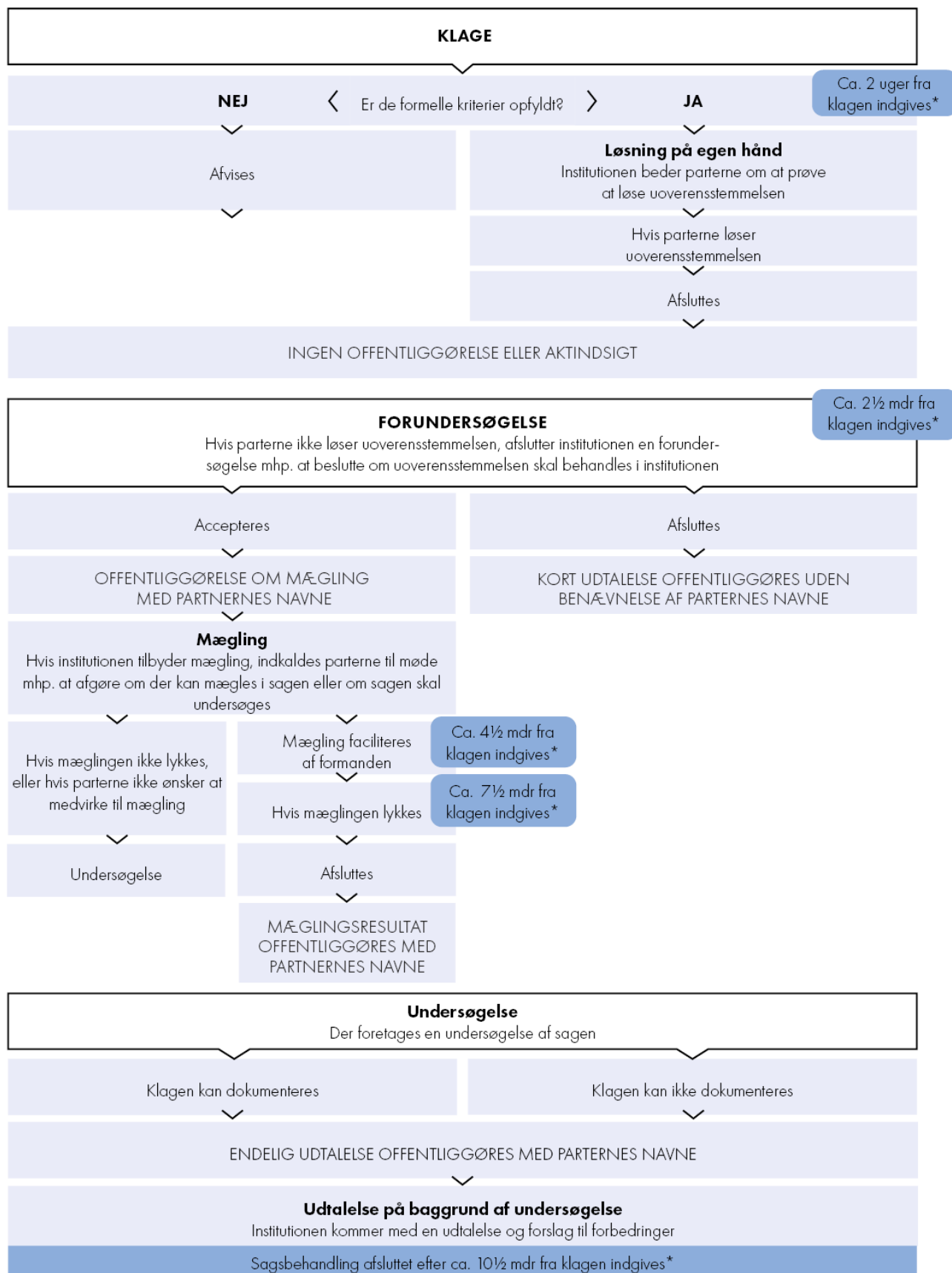
Samarbejde mellem kontaktpunkter i OECD's investeringskomite:

49 lande har tilsluttet sig OECD's Retningslinjer og har dermed forpligtet sig til at oprette et nationalt kontaktpunkt (NCP). De nationale kontaktpunkter har stor gavn af at samarbejde med hinanden både i forhold til den konkrete klagebehandling, men også i forhold til opgaven med at udbrede OECD's Retningslinjer. Fra OECD's side er der især fokus på at konkretisere retningslinjerne og fremme implementering - bl.a. ved at udarbejde sektorspecifikke vejledninger. Indtil videre er der udarbejdet vejledninger for den finansielle sektor, for landbruget, for tekstilsektoren, for udvindingsektoren og for virksomheder, der opererer i konfliktområder. I 2019 var der i OECD desuden fokus på ansvarlig virksomhedsadfærd i relation til offentlige indkøb og "access to remedy" for ofre.

OECD stiller også viden til rådighed om NCP'ernes arbejde bl.a. en database, der samler information om alle klager, der behandles i NCP-regi. Både database og vejledninger findes på mneguidelines.oecd.org.

Overblik over NCP Danmarks sagsbehandlingsproces

*Vejledende tidsfrister

NCP Danmarks klagebehandling 2019

Opfølgende udtalelse om Forsvarsministeriets due diligence ved indkøb af inspektionsskibet Lauge Koch

Den 6. september 2018 offentliggjorde NCP Danmark en udtalelse, der konkluderede, at Forsvarsministeriet ikke havde handlet i overensstemmelse med OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Blandt andet manglede ministeriet processer for due diligence i forbindelse med indkøb af et inspektionsskib.

I udtalelsen gav NCP Danmark Forsvarsministeriet en række anbefalinger med henblik på ministeriets fremtidige arbejde med due diligence. I 2019 afleverede Forsvarsministeriet en opfølgende rapport, om de initiativer, der er sat i værk som følge af NCP Danmarks udtalelse og anbefalinger. NCP Danmark vurderede, at Forsvarsministeriet har efterlevet anbefalingerne, da ministeriet har gennemført en omfattende indsats samt planlagt yderligere tiltag. Den endelige udtalelse af 6. september 2018 er derfor fjernet fra NCP Danmarks hjemmeside.

NCP Danmarks opfølgende udtalelse kan læses i sin helhed på virksomhedsadfaerd.dk.

drejer sig hovedsageligt om forbrugerklager, der af NCP Danmark derfor er blevet henvist til rette danske klagenævn. Hvis en klage skal behandles af NCP Danmark, skal den falde inden for OECD's Retningslinjer og omhandle f.eks. menneske- eller arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupition. Eksempler på klager, der er blevet henvist til andre klagenævn, er parkeringsbøder, fejl/mangler ved køb og/eller levering af produkter/tjenesteydelser.

NCP Danmark har klare retningslinjer for, hvornår en sag skal afvises eller accepteres til videre behandling. Disse indebærer bl.a. nogle formelle kriterier såsom skriftlighed, ikke-anonymitet og, at der kun kan klages over danske virksomheder, myndigheder eller organisationer. Desuden skal klagen som før nævnt omhandle en eller flere af de områder, der omtales i OECD's Retningslinjer. Det er NCP Danmark, der vurderer, hvorvidt klagen falder indenfor OECD's Retningslinjer. Du kan læse mere om, hvordan man indberetter en klage samt sagsbehandlingsprocessen på NCP Danmarks hjemmeside virksomhedsadfaerd.dk.

NCP Danmark vurderer i øvrigt løbende, om sager skal tages op af egen drift. Afsættet for, at NCP Danmark tager en sag op af egen drift, kan f.eks. være hvis der er tale om grove krænkelse eller hvis der er tale om sager, som kan have principielle implikationer.

På hvilket grundlag afviser NCP Danmark en klage?

NCP Danmark oplevede i 2019 et øget fokus på institutionens klagebehandling. Dette kom bl.a. som følge af en artikel af mediet Danwatch, der skrev, at NCP Danmark afviser majoriteten af de klager der indberettes til institutionen. Selvom det er korrekt, at NCP Danmark i 2019 har afvist en del flere klager end institutionen har accepteret, er det vigtigt at understrege, at alle klager som er afvist i 2019 er klager, der falder udenfor NCP Danmarks mandat. Det

NCP Danmarks strategiske fokusområder 2019

Vejledning om samfundsansvar i mode- og tekstilbranchen

NCP Danmarks vejledning om samfundsansvar i mode- og tekstilbranchen blev i august 2019 lanceret ved et velbesøgt arrangement for små og mellemstore virksomheder. Vejledningen er en kortfattet dansk version af OECD's tekstilsektorvejledning og har til formål at hjælpe danske små og mellemstore mode- og tekstilvirksomheder i deres arbejde med at implementere due diligence processer. Vejledningen er udviklet med udgangspunkt i interessenters tilbagemeldinger på to dialogmøder. Vejledningen blev godt modtaget af de tilstedeværende til lanceringen. Find vejledningen på virksomhedsadfaerd.dk.

Rapport om menneskerettigheder og offentlige indkøb

NCP Danmark har siden 2017 finansieret et pilotprojekt om samfundsansvar i offentlige indkøb. Pilotprojektet blev udført af Institut for Menneskerettigheder og Kommunernes Landsforening. Slutproduktet er en rapport, der er udarbejdet på baggrund af konkrete erfaringer fra Københavns Kommune, Odense Kommune og Helsingør Kommune. Rapporten indeholder også en række

konkrete eksempler som læseren kan inspireres af i arbejdet med at sikre en ansvarlig indkøbsproces i offentlige institutioner. Rapporten kan findes på Institut for Menneskerettigheders hjemmeside.

Samfundsansvar i rederibranchen

Danske Rederier har i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder udarbejdet retningslinjer om due diligence og menneskerettigheder i shipping. NCP Danmark har støttet projektet økonomisk og fulgt arbejde siden projektets start i 2018.

Cases om ansvarlige investeringer

NCP Danmark har i en årrække haft et særligt fokus på finanssektoren. I 2018 var formand Linda Nielsen med i arbejdsgruppen for Erhvervsstyrelsens Vejledning om ansvarlige investeringer, der er et værktøj som danske investorer kan bruge til at sikre ordentlighed og ansvarlighed i investeringsporteføljen.

Som supplement til vejledningen, har NCP Danmark fået udarbejdet cases om ansvarlige investeringer. Case-samlingen blev udgivet i april 2019 og illustrerer fem danske pensionsselskabers praktiske udførelse af en due diligence-proces. Casene udgør eksempler på god praksis, når virksomheder arbejder ansvarligt med investeringer, og de kan benyttes som inspiration til at komme i gang med ny investeringsindsats eller forbedre eksisterende praksis. Casebeskrivelserne og afrapportering af undersøgelsen kan læses på virksomhedsadfaerd.dk.

NCP Danmarks informationsarbejde i Danmark

Arrangement om due diligence for SMV'er

I august 2019 inviterede NCP Danmark til et arrangement om samfundsansvar, der var målrettet danske små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Formålet med arrangementet var at tydeliggøre, hvilke forventninger, der er til mindre virksomheder, og hvor langt en virksomheds ansvar rækker i en global kontekst. NCP Danmark understregede, at implementering af due diligence processer er krævende og kan særlig være ressourcemæssigt udfordrende for SMV'er. Der er dog en forventning om, at også mindre virksomheder lever op til deres samfundsansvar selvom omfanget af deres due diligence-processer ofte vil være mindre end hos store virksomheder.

Dialogmøde om offentlige indkøb og due diligence

Som afslutning på pilotprojektet, om samfundsansvar og offentlige indkøb, afholdt NCP Danmark et arrangement for offentlige myndigheder og institutioner, hvor bl.a. rapporten om menneskerettigheder og offentlige indkøb blev lanceret. Arrangementet blev holdt i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder med oplægsholdere fra Københavns Kommune og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse. Deltagerne bidrog aktivt, og der var en række positive tilbagemeldinger på NCP Danmarks arbejde med den offentlige sektor. Offentlige indkøb vil fortsat være et af NCP Danmarks indsatsområder i 2020.

NCP Danmark og Global Compact om due diligence

NCP Danmark har siden sin oprettelse i 2012 aktivt promoveret OECD's Retningslinjer og informeret

om muligheden for at indsende klager over virksomheder, der ikke har handlet i overensstemmelse med OECD's Retningslinjer. Det er dog stadig en udfordring, at mange virksomheder ikke er bekendt med retningslinjerne eller NCP Danmarks virke. Derfor afholdt NCP Danmark, i samarbejde med Global Compact Network Danmark, et arrangement i december 2019, der havde til formål at introducere danske virksomheder for NCP Danmarks mandat og arbejde samt risikobaseret due diligence.

NCP Danmarks informationsarbejde i udlandet

Nordisk-baltisk kapacitetsopbygningsseminar

Efter et vellykket kapacitetsopbygningsseminar i 2018, blev der også i maj 2019 afholdt et seminar mellem de nordiske og baltiske NCP'er. Det norske NCP var arrangør for årets seminar med støtte fra NCP Danmark.

Som i 2018 var formålet med årets seminar at fortsætte det gode samarbejde mellem NCP'erne samt dele viden og erfaringer. Seminaret var delt op i to dele. Første del fokuserede på intern vidensopbygning, mens anden del af seminaret havde et udadvendt fokus med besøg fra oplægsholdere fra virksomheder, fagbevægelsen og civilsamfundet. NCP Danmark bidrog med en præsentation af institutionens erfaring fra et mæglingsforløb og præsenterede, hvad institutionen kigger på inden udarbejdelse af en udtalelse.

OECD-sekretariatet var også tilstede og bidrog

bl.a. med en workshop om, hvordan NCP'er promoverer ansvarlig virksomhedsadfærd. Der hersker ofte forvirring omkring begreberne på området for ansvarlig virksomhedsadfærd. Det er derfor en fordel, at NCP'er strømliner deres promovering til eksterne interessenter.

NCP Danmark har værtskabet for seminaret i 2020.

Peer Review af det argentinske NCP

NCP Danmark var i september 2019 en del af OECD's peer review-team, der sammen med Canada og Colombia, evaluerede det argentinske NCP's organisation og arbejde.

Formålet med et såkaldt peer review (en evaluering) er at vurdere et givent kontaktpunkts arbejde i forhold til OECD's Retningslinjer samt at identificere styrker og svagheder med henblik på at komme med anbefalinger til eventuelle forbedringer. Argentinas kontaktpunkt er organisatorisk placeret i deres udenrigsministerium, der ligger i Buenos Aires.

OECD har offentliggjort rapporten fra evalueringen med teamets konklusioner. Rapporten kan læses på mneguidelines.oecd.org.

Internationale møder og kurser

FN's Forum for virksomheder og menneskerettigheder, Geneve

Et medlem af NCP Danmark deltog i det årlige forum om Erhvervsliv og menneskerettigheder ved FN i Geneve. Emnet i 2019 var "Time to act: Governments as catalysts for business respect for human rights". Emnet blev drøftet fra en lang række vinkler i mange parallelsessioner under de tre dage, som Forummet varede. Mange af drøftelserne tog udgangspunkt i, hvad 'smart-mix regulering' betyder, hvilken rolle lovgivningsmagten, offentlige myndigheder og offentlige klageinstanser har og bør tage, og hvad der udgør en passende balance mellem de forskellige reguleringsformer, som indgår i begrebet 'smart-mix regulering'. Spørgsmål om lovpligtig due diligence fyldte også en del under Forummet, bl.a. under et morgenmøde arrangeret af den danske FN-Mission og Folkekirkens Nødhjælp med oplag

fra en række nordiske virksomheder, civilsamfundsorganisationer og NCP Danmark.

Møder for de nationale kontaktpunkter i OECD

NCP Danmark deltager løbende i OECD's møder for de nationale kontaktpunkter og har således også været tilstede på de to møder, der blev afholdt i 2019. Der er stadig et stort fokus rettet mod erfaringsudveksling mellem NCP'erne, og til det formål er der oprettet flere regionale netværk. NCP Danmark og Litauens NCP deltog i de latinamerikanske NCP'ers netværksmøde for at dele erfaringer fra det nordisk-baltiske netværk. NCP-møderne i OECD giver en unik mulighed for at drøfte konkrete aktuelle sager, hvilket er særlig nyttigt i klagesager, hvor flere NCP'er skal samarbejde. Derudover er mange af de sager, der indklages til NCP-systemet komplicerede og skaber ofte dilemmaer om, hvordan et NCP bedst muligt kan håndtere en klage. Videns- og erfaringsudveksling er derfor meget vigtigt for at opnå et velfungerende NCP-system.

OECD's nationale kontaktpunkter på ILO's kursuscenter om arbejdstagerrettigheder

En af årets mest lærerige internationale kurser foregik på ILO kursuscenter i Torino og omhandlede Labour issues in RBC: The guidance provided by International labour Standards and the ILO ". Her kom alle deltagere fra OECD's nationale kontaktpunkter i EU. Kurset varede i 4 dage og omfattede forskellige aspekter af ansættelse og forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere, der er omdrejningspunkt for kapitel 5 i OECD's Retningslinjer. Udover at få undervisning af høj faglig kvalitet, var det også en lejlighed til at få indsigt i, hvordan de andre kontaktpunkter er organiseret og arbejder, ligesom det var muligt at få kontakter fra de forskellige deltagerlande.

Mæglingsworkshop i Marokko

NCP Danmark deltog medio oktober i en workshop i Rabat, Marokko, arrangeret af det marokkanske NCP. Workshoppen havde fokus på hvordan et moderne NCP håndterer klager over brud på OECD's retningslinjer og gennemfører mægling. Workshoppen havde primært deltagere fra de Nordafrikanske lande, og NCP Danmark bidrog med erfaringsudveksling fra konkret klagehåndtering fra modtagelsen af klage til den endelige afgørelse.

Udgivet af:
Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd
(NCP Danmark)

Kontakt os:
post@virksomhedsadfaerd.dk

Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
www.virksomhedsadfaerd.dk
[LinkedIn](#)